Ekonomika vzdělávání dospělých

Kalkulace a rozpočty

Rozdíl

- Kalkulace – na jednotku (kalkulační jednici) – účastníka kursu, hodinu výuky, …
- Rozpočet – na celou akci – kurs, semestr, firmu, …

Část I.

Kalkulace

Základní zásady kalkulací

- Srovnatelnost – je zapotřebí převést na stejné (srovnatelné) jednotky
- Účelnost – je zapotřebí kalkulovat pro předem daný účel (zjištění ceny pro cílovou skupinu, odhad nákladů, …) – nikoli samoúčelně
- Pozor na záměnu účelnosti a účelovosti !
- Základním principem je rozpočítání nákladů na produkci.

  K tomu je zapotřebí

  1.) zjistit náklady

  2.) zjistit (stanovit, odhadnout) produkci

Náklady

Pro správnou kalkulaci je zapotřebí zjistit (stanovit) co nejpřesněji co nejúplnější objem nákladů.

Objem nákladů se stanovuje podle tzv. kalkulačního vzorce:

Přímý materiál

+ přímé mzdy

+ ostatní přímé náklady

+ výrobní režie

= vlastní náklady výroby

+ zásobovací režie

+ správní režie

= vlastní náklady výkonu

+ odbytové náklady

= úplné vlastní náklady výkonu

Kalkulace služeb

- V případě, že předmětem kalkulace jsou služby, je zapotřebí zohlednit specifické podmínky tohoto oboru:
  - Materiálové náklady minimální
  - Těžiště nákladů v osobních nákladech a režiích
  - Míra zisku zpravidla vyšší (limitovaná tržními podmínkami)

Rozvrhování nákladů

- Náklady na KJ se rozvrhují:
  - Náklady přímé – prostým přiřazením (na jednu hodinu výuky připadá hodinová mzda lektora)
  - Náklady nepřímé (režijní) – propočet na srovnatelnou základnu, stanovení vztahu k objemu KJ a následný propočet (nájemné za hodinu výuky = nájemné za celý semestr děleno počtem hodin výuky)

Zisk

- Finální fází kalkulace (stanovení ceny) je stanovení zisku:

  Úplné vlastní náklady výkonu

  +zisk

  = prodejní cena bez DPH

Kalkulace v homogenní výrobě

Homogenní výrobou se rozumí výroba (produkce) stejnorodého výrobku v celé firmě.

Tedy celá firma pořádá vzdělávací kursy, celá firma vaří pivo, celá firma staví auta.

Kalkulace v heterogenní výrobě

- Heterogenní výrobou rozumíme situaci, kdy firma produkuje více nesourodých výrobků (produktů) – např. provozuje autodopravu a stavební činnost apod.

Způsoby propočtu režijních nákladů

- Režijní náklady se na KJ propočítávají:
  - Prostým dělením
  - Dělením pomocí poměrových čísel
  - Přirážkovou kalkulací

Propočet prostým dělením

- Propočet prostým dělením spočívá ve vydělení celkovým režijních nákladů celkovým objemem výroby (produkce)
- Např. celkový nájem děleno počtem hodin výuky

Propočet dělením s poměrovými čísly

- Před vlastním dělením se pro jednotlivé druhy (typy) produkce stanoví tzv. poměrová čísla, která reprezentují vzájemný nákladový vztah
  - Např. při výrobě jednoho druhu výrobků, lišícího se pouze velikostí
  - Jeden z druhů (velikostí) se stanoví jako základní, ostatní ve vztahu k němu (tedy např. 0,8 násobek, 1,3 násobek apod.)

Přirážková kalkulace

- V homogenní výrobě se nepoužívá (jde o nástroj heterogenní výroby)

Přirážková kalkulace

- Jde o rozpočet nepřímých (režijních) nákladů mezi KJ prostřednictvím tzv. rozvrhové základny.
- Rozvrhová základna je taková veličina, která je přímo úměrná nepřímým nákladům
- Za rozvrhovou základnu se zpravidla volí přímé mzdy, přímý materiál nebo celkové přímé náklady

Část II.

Rozpočty

Cíle rozpočtu

- Cílem rozpočtu je stanovit celkové příjmy a výdaje (náklady a výnosy) firmy
- Jde o údaje rozhodující pro plánování cash-flow, úvěrové financování apod.
- Jde i o nástroj řízení (kontrola plnění rozpočtu (plánu), odchylky od rozpočtu, …)

Díky za pozornost !